

Coimisiún na Scrúduithe Stáit
State Examinations Commission

Leaving Certificate 2021

Marking Scheme

Swedish

Higher Level

Note to teachers and students on the use of published marking schemes

Marking schemes published by the State Examinations Commission are not intended to be standalone documents. They are an essential resource for examiners who receive training in the correct interpretation and application of the scheme. This training involves, among other things, marking samples of student work and discussing the marks awarded, so as to clarify the correct application of the scheme. The work of examiners is subsequently monitored by Advising Examiners to ensure consistent and accurate application of the marking scheme. This process is overseen by the Chief Examiner, usually assisted by a Chief Advising Examiner. The Chief Examiner is the final authority regarding whether or not the marking scheme has been correctly applied to any piece of candidate work.

Marking schemes are working documents. While a draft marking scheme is prepared in advance of the examination, the scheme is not finalised until examiners have applied it to candidates' work and the feedback from all examiners has been collated and considered in light of the full range of responses of candidates, the overall level of difficulty of the examination and the need to maintain consistency in standards from year to year. This published document contains the finalised scheme, as it was applied to all candidates' work.

In the case of marking schemes that include model solutions or answers, it should be noted that these are not intended to be exhaustive. Variations and alternatives may also be acceptable. Examiners must consider all answers on their merits, and will have consulted with their Advising Examiners when in doubt.

Future Marking Schemes

Assumptions about future marking schemes on the basis of past schemes should be avoided. While the underlying assessment principles remain the same, the details of the marking of a particular type of question may change in the context of the contribution of that question to the overall examination in a given year. The Chief Examiner in any given year has the responsibility to determine how best to ensure the fair and accurate assessment of candidates' work and to ensure consistency in the standard of the assessment from year to year. Accordingly, aspects of the structure, detail and application of the marking scheme for a particular examination are subject to change from one year to the next without notice.

Rättningsmall

(30 poäng)

Del I

1. Förklara dessa ord och uttryck såsom de används i texten. (5 poäng)

- (a) *oförmåga*- inkompetens, oduglighet, svaghet, bristande förmåga
- (b) *sätta på pränt*- skriva ned, nerteckna
- (c) *präglar*- utmärker, kännetecknar, ger form åt
- (d) *funtad*- skapad, artad, beskaffad, gjord
- (e) *djärv(are)*- modig, orädd, tuff, kaxig, vågad, utmanande

2. Lars Molin är kritisk till dem som ingår i Läsdelegationen. Vilka är skälen?

(5 poäng)

Svaret finns på rad 8 - 9: Delegationen består av främst skönlitterära författare och det finns inga med lingvistisk kompetens från universitet och näringsliv.

3. Nämn de två texttyper Lars Melin diskuterar och ge exempel på vad som skiljer dem åt språkligt.

(5 poäng)

Lars Melin diskuterar skillnaden mellan fiktiva och informativa texter. Informativa texter bygger sammanhang och de har en logisk struktur med långa fraser. De redogör och använder presens. De vanligaste orden är prepositioner. Texten stöds med olika typografiska hjälpmedel.

Fiktiva texter bygger på associativa texter med expressiva detaljer. De byggs upp med samordningar. De är berättande och använder preteritum. De vanligaste orden är personliga pronomen. Texten är löpande utan några typografiska hjälpmedel.

4. Kommentera vad Lars Molin menar med:

”Det är som om ishockeylaget skulle träna isdans inför ödesmatchen.”

(5 poäng)

Debattören kritiserar här delegationen med en ironisk liknelse: Lika fel som det vore att ishockeylaget tränar isdans, lika fel är det att inte skilja på texttyperna fiktion och information. Det grundläggande felet enligt honom är att delegationen inte tar upp denna skillnad, utan bara talar om vikten av att läsa skönlitteratur. Vi kan inte klara oss i livet utan informativa texter och för att bli bättre på att läsa dessa, är inte läsning av skönlitteratur i första hand den rätta vägen. I skolan behöver man först och främst läroböcker och man ska också verkligen se till att använda sig av dessa argumenterar han.

5. Vad kritiserar Lars Molin med ”vi anar att skärmen var den gamla fienden, den som förförde med video, film och spel” och vad vill han?

(5 poäng)

En kritik som Lars Molin för fram i texten är att delegationens syn på problemet läsförståelse är moraliserande och saknar nytänkande när det gäller läsvanor.

Han skriver att delegationen har en tveksam hållning till dagens teknologi och gör en jämförelse tillbaka i tiden där man tog avstånd från dåtidens teveskärmar och Lars Molin frågar sig om inte denna syn finns kvar.

Delegationen missar vad dagens skärmar har att erbjuda när det gäller digital läsning och han är oförstående inför detta. Att alla idag i praktiken har ett bibliotek i fickan borde vara något att bejaka och utveckla i skolan.

6. Håller du med om detta? Förklara varför/ varför inte

”Vi väntar på en kunnigare, djärvare och modernare utredning.”

(5 poäng)

Kandidaten förklarar sin egen synpunkt, där han eller hon håller med, helt eller delvis, eller invänder sig mot Molins åsikt.

Del II

(40 poäng)

Skriv en uppsats på ungefär 300 ord där du redogör för dina tankar om ett av de två ämnena nedan.

1. "Det bästa med en bok är inte de tankar den innehåller utan de tankar den framkallar."
- John Greenleaf Whittier

Eller

2. "Du kan inte bara hitta på din egen fakta för att du inte gillar vad du hör."
- Greta Thunberg

Anmärkning:

I del II och III kommer följande kriterier att vägas in i betygssättningen:

1. **Ett tydligt syfte** – kandidaten har förstått frågan och vet hur den ska besvaras
2. **Ett sammanhängande svar** – kandidaten använder relevant och lämplig fakta ur materialet på ett strukturerat och meningsfullt sätt
3. **Språklig klarhet** – kandidaten uppvisar en språkbehandling som med tydlighet och med visst flyt kan uttrycka dennes idéer

